

Starfsendurhæfing
Hafnarfjarðar

Ársskýrsla
2020

Efnisyfirlit

Inngangur	2
Stjórn og starfsfólk	2
Húsnæðismál	2
Markhópur, hlutverk og markmið	2
Hugmyndafræði.....	3
Endurhæfingin	3
Fjármögnun	3
Þjónusta á starfsendurhæfingarstöð	4
Heimsfaraldur	4
Námskeið, ráðgjöf og einstaklingsbundin þjónusta	5
Starfsprófun / starfsþjálfun	6
Samstarf.....	6
Starfsemi ársins	7
Þátttaka/ tilvísanir	7
Kynjahlutfall.....	7
Aldur	8
Staða nýrra þátttakenda í árslok	8
Árangur allra sem luku þjónustu	9
Straumar og stefnur	9
Samantekt / lokaorð	10

Myndir

Mynd 1. Tilvísendur 2020	7
Mynd 2, Kynjaskipting þátttakenda.....	7
Mynd 3. Aldur þátttakenda	8
Mynd 4. Þátttakendur sem hófu þátttöku 2020, staða í árslok	8
Mynd 5. Staða þátttakenda sem luku þátttöku 2020.....	9

Inngangur

Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar er sjálfseignarstofnun, sem ekki er rekin í hagnaðarskyni (non-profit). Hlutverk hennar er að sinna starfsendurhæfingu. Stofnaðilar voru Hafnarfjarðarbær, Sjúkraþjálfarinn ehf, Starfsmannafélag Hafnarfjarðar og Verkalýðsfélagið Hlíf og eiga þeir allir aðild að stjórn.

Ársskýrsla Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar 2020 er samantekt á starfsemi félagsins og rekstrarreikningur fyrir almanaksárið 2020.

Stjórn og starfsfólk

Aðalfundur Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar var haldinn 19. maí 2020.

Á aðalfundi voru þrjú aðalmenn endurkjörnir til tveggja ára og tveir nýir varamenn kjörnir fyrir sama tímabil. Stjórn er þannig skipuð að aðalmenn eru: Árni Rúnar Þorvaldsson, Kolbeinn Gunnarsson og Gunnar Viktorsson sem sitja til 2022 og Karl Rúnar Þórsson og Valdimar Víðisson sem sitja til 2021. Varamenn eru Haraldur Sæmundsson, Kristín Thoroddsen og Linda Baldursdóttir sem sitja til 2021 og Hulda Sólveig Jóhannsdóttir og Ingi Björn Jónsson sem sitja til 2022.

Formaður stjórnar er Karl Rúnar Þórsson. Á árinu 2020 voru haldnir fjórir stjórnarfundir. Skoðunarmenn reikninga eru Ingvar Reynisson og Ólafur Pétursson.

Stöðugildi hjá Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar á árinu 2020 voru 5,1. Á árinu voru 7 einstaklingar á launaskrá hjá Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar, þar af tveir í fullu starfi.

Auk þess að sinna ráðgjöf við þátttakendur og vera tengiliðir þeirra við fagaðila í öðrum þjónustukerfum kennir fagfólk á námskeiðum og veitir sérfræðiráðgjöf hvert á sínu sviði. Meiri hluti fræðslu / kennslu þátttakenda er í höndum starfsmanna.

Húsnæðismál

Starfsemi Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar fer fram að Flatahrauni 3. Eigandi hússins og leigusali er Verkalýðsfélagið Hlíf. Í húsinu er einnig Hraunsel, félagsmiðstöð aldraðra og öryrkja og fyrirtækið Saga story house, sem sinnir námskeiðahaldi og ráðgjöf.

Markhópur, hlutverk og markmið

Þátttaka í starfsendurhæfingu hentar þeim sem standa höllum fæti á vinnumarkaði, hafa misst vinnu eða þurft að hætta störfum t.d. vegna sjúkdóma, slysa eða erfiðra félagslegra aðstæðna og vilja komast til virkni á vinnumarkaði á ný. Þetta fólk er markhópur Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar samkvæmt skipulagsskrá.

Hlutverk Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar er að sinna starfsendurhæfingu fólks í markhópnum og aðstoða það til þess að verða virkt á vinnumarkaði á ný. Samkvæmt skipulagsskrá eru markmið starfsins:

- *Að þátttakendur komist í vinnu eða nám til þess að styrkja stöðu sína gagnvart vinnumarkaði. Unnið er að því með þátttakendum að greina stöðu þeirra, hjálpa þeim að setja sér framtíðarmarkmið, finna leiðir og vinna að þeim.*

- *Að lífsgæði þátttakenda og fjölskyldna þeirra aukist.* Skert vinnufærni getur leitt til vítahrings félagslegrar einangrunar, fjárhagsvanda og varanlegs heilsuleysis og jafnvel kollvarpað daglegu lífi einstaklinga og fjölskyldna þeirra. Þátttaka í atvinnutengdri endurhæfingu getur rofið vítahringinn og aukið lífsgæði.
- *Að endurhæfingin fari fram í heimabyggð.* Reynslan sýnir að það er þátttakendum afar mikilvægt að hafa aðgang að þjónustu í sinni heimabyggð. Minni tími fer í ferðalög, þeir losna við streituna sem fylgir umferðarpunga á álagstímum og síðast en ekki síst eru boðleiðir milli ýmissa þjónustustofnana tiltölulega greiðar og viðbragðstími stuttur.

Hugmyndafræði

Hugmyndafræði Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar byggir á svonefndu "Húsavíkurmódeli". Meginstef hugmyndafræðinnar er að frá upphafi komi þátttakendur að sinni endurhæfingu með virkum hætti og að í endurhæfingunni sé unnið með þá þætti sem þeir telja hindra þátttöku sína á vinnumarkaði. Hver þátttakandi gerir áætlun með aðstoð ráðgjafa Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar. Samvinna og samráð er haft við tilvísandi aðila við mótun endurhæfingaráætlana einstaklinga og í áætlun kemur fram hverjir áhersluþættir endurhæfingarinnar eru og í hverju hún felst. Lögð er áhersla á að hjálpa þátttakendum á að átta sig á og ná að nýta eigin styrkleika, auka virkni sína og frumkvæði til þess að taka ábyrgð á eigin velferð.

Endurhæfingin

Endurhæfingin er heildstæð, beitt er teymisvinnu bæði innanhúss og í samvinnu við fagfólk mismunandi þjónustukerfa og ýmsa aðra sem lagt geta hönd á plóg. Allir þátttakendur fá einstaklingsráðgjöf og stuðning. Hver þátttakandi hefur ákveðinn ráðgjafa í hópi starfsmanna og áhersla er lögð á virkni þátttakenda og ábyrgð þeirra sjálfra á eigin málefnum. Ráðgjafinn er tengiliður milli þátttakenda og þeirra fagmanna t.d. í heilbrigðis- og félagsþjónustu sem hafa með málefni þeirra að gera og annarra sem veitt geta aðstoð og stuðning í endurhæfingunni.

Meðal fagfólks og stofnana sem koma að starfinu má nefna félagsráðgjafa, iðjupjálfa, náms- og starfsráðgjafa, sálfræðinga, sjúkráþjálfara, menntastofnanir, kennara og námskeiðshaldara.

Fjármögnun

Starfsemi Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar á árinu 2020 var fjármögnuð af sölu þjónustu. Kaupendur þjónustu voru Hafnarfjarðarbær og Virk starfsendurhæfingarsjóður.

Frá miðju ári 2018 fækkaði tilvísunum frá Virk starfsendurhæfingarsjóði smátt og smátt og það þrátt fyrir stöðugt vaxandi aðsókn til Virk og þess að fleira fólk í endurhæfingu á vegum sjóðsins glímdi við flóknari vanda eins og áður hefur verið greint frá í ársskýrslum Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar. Sú þróun hélt áfram framan af árinu 2020, en snerist við á vormánuðum og tilvísunum frá Virk tók að fjölga á ný í maí.

Þátttakendur í fullri þjónustu frá Virk endurhæfingarsjóði voru að meðaltali 31 í hverjum heilum mánuði sem þjónusta var veitt á árinu 2020. Miklar sveiflur voru á fjölda þátttakenda. Fyrstu fjóra mánuði ársins voru þeir að meðaltali 26, en aðra mánuði ársins var meðaltalið 40. Það gefur auga leið að slíkar sveiflur í aðsókn skapa óvissu í rekstri og gera skipulagningu þjónustu flóknari en ef fjöldi þátttakenda er stöðugri. Fyrstu fjóra mánuði ársins voru þátttakendur frá Virk

starfsendurhæfingarsjóði svo fáir að í óefni stefndi með þjónustuna. Ljóst er að ef svo hefði haldið áfram hefði þurft að rífa seglin verulega með því að segja upp starfsfólki og einfalda starfið til þess að geta haldið áfram þjónustu.

Samstarf Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar og Fjölskylduþjónustu Hafnarfjarðar um starfsendurhæfingu fólks sem er á framfærslu hjá Hafnarfjarðarbæ og sérfræðingar bæjarins telja að þurfi á starfsendurhæfingu að halda hélt áfram með svipuðu sniði og áður. Það hefur gengið vel og um leið og það hefur gefið fólki sem ekki á rétt á þjónustu hjá Virk tækifæri til þess að stunda endurhæfingu hefur það skotið traustari stoðum undir rekstur Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar og stuðlað að meiri fjölbreytni í þjónustu en ella hefði verið unnt að bjóða upp á hjá stöðinni.

Þjónusta á starfsendurhæfingarstöð

Þjónusta á starfsendurhæfingarstöð er heildstæð þjónusta, en það þýðir að allt utanumhald um endurhæfingu þátttakenda er á stöðinni, þar eru gerðar áætlanir með einstaklingum miðað við þeirra þarfir á hverjum tíma, málum fylgt eftir og áætlanir aðlagðir ef þörf krefur í samvinnu við þá. Líta má á þjónustu á starfsendurhæfingarstöð sem eina alls herjar sjálfseflingu sem hefur það markmið að auka færni fólks og trú þess á eigin getu með því að hjálpa því að koma auga á og nýta eigin styrkleika og efla það til þess að draga úr eða vinna bug á hindrunum.

Á starfsendurhæfingarstöð hefur fólk tækifæri til þess að vera samferða öðrum á sömu leið, hjálpast að og þjálfast í samskiptum við ólíka einstaklinga og njóta leiðsagnar fagfólks í því mikilvæga ferli. Mikið er lagt upp úr því hjá Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar að skapa umgjörð og umhverfi sem einkennist af skilningi og samvinnu þar sem fólki geti liðið vel, gagnkvæm virðing, umburðarlyndi og traust ríki og allir eigi rétt á að á þá sé hlustað. Samskiptaþáttur starfsins er afar mikilvægur til þess að þjálfast félagslega færni, æfa samvinnu, endurmeta viðhorf og búa sig undir þátttöku í námi og starfi í nútíma þjóðfélagi. Það staðfesta niðurstöður flestra rannsókna sem gerðar hafa verið á upplifun þátttakenda á því sem gagnast þeim í starfsendurhæfingu. Hann er hins vegar oft vanmetinn liður í endurhæfingunni og fær minna vægi en hann á skilið þegar úrræði og þjónusta er skipulögð og um þau fjallað opinberlega.

Þjónusta stöðvarinnar er einstaklingsmiðuð, en fer að hluta til fram í hóp. Í stað þess að sækja þjónustu vítt og breytt á höfuðborgarsvæðinu mæta þátttakendur daglega í starfsstöðina að Flatahrauni 3 og taka þátt í fjölbreyttum námskeiðum, hópastarfi og fræðslu sem miðast við þarfir þeirra. Þeir fylgja stundaskrá sem myndar eins konar ramma um starfið og gagnast vel til þess að byggja upp og halda góðum daglegum takti. Til viðbótar við námskeiðin eru þátttakendur í fjölbreyttri þjónustu hjá mismundandi sérfræðingum eftir þörfum hvers og eins.

Einstaklingar eru misjafnlega lengi í endurhæfingu og geta hætt og hafið störf á vinnumarkaði hvenær sem þeir eru tilbúnir til og tækifæri bjóðast. Þátttakendur hafa ólíkar þarfir og til þess að koma sem best á móts við þær mismundandi leiðir í endurhæfingunni sem taka mið af þörfum þátttakenda hverju sinni og eru stöðugt í þróun.

Heimsfaraldur

Starfsemi ársins 2020 mótaðist mjög af geisandi heimsfaraldri vegna covid-19 veirunnar og sóttvarnaraðgerðum til þess að hefta útbreiðslu hennar. Samkomutakmarkanir leiddu til þess að ekki var unnt að halda uppi hefðbundinni starfsemi í starfsstöð endurhæfingarinnar vikum

saman. Eins og víða annars staðar var brugðist við með því að færa námskeið, fræðslu og einstaklingsviðtöl yfir á fjarfundaform og skiptist starfsfólk á að vinna í starfsstöð og heima hjá sér og þátttakendur jafnt og starfsfólk þurfti að temja sér nýja vana og þjálf sig í notkun tækninnar. Báðir hópar sýndu mikla þrautseigju, sveigjanleika og aðlögunarhæfni við síbreytilegar aðstæður, ýmist í fjarvinnu eða í smærri hópum í starfsstöð þegar færi gafst.

Það að geta ekki komið í starfsstöð endurhæfingarinnar vikum saman kom niður á félagslegum hluta endurhæfingarinnar, samverustundum fækkaði mikið og jafningjastuðningur leið fyrir það. Hluti þátttakenda átti erfitt með að ná og halda góðum daglegum takti og hefur það tafið framgang endurhæfingar þeirra. Ástandið hafði einnig mikil áhrif á vinnutengingar og starfsprófun þar sem erfitt var fyrir fyrirtæki að taka inn þátttakendur í starfsprófanir eða hópa í heimsókn sökum fjölatakmarkana.

Ekki er fyllilega ljóst hvort og þá hver áhrif faraldurinn og breytt þjónusta vegna hans mun hafa á endurhæfingu einstaklinga þegar upp verður staðið. Trúlega munu einhverjir þátttakendur þurfa lengri endurhæfingartíma en ella, en það á eftir að sýna sig. Jákvæð áhrif eru hins vegar þau að bæði starfsfólk og þátttakendur hafa öðst meiri leikni í að nota tölvur í samskiptum og fræðslustarfi og hafa þjálfast í að finna lausnir og nýjar leiðir við síbreytilegar aðstæður.

Námskeið, ráðgjöf og einstaklingsbundin þjónusta

Á árinu voru haldin ýmis námskeið fyrir þátttakendur, ýmist í starfsstöð eða á netinu. Sum námskeiðin flokkast undir n.k. kjarnanámskeið sem er hluti endurhæfingar flestra þátttakenda. Dæmi um slík námskeið er fjármálanámskeið, heilsufræðsla, hópefli, markmiðasetningarnámskeið og námskeið tengd vinnumarkaðnum. Önnur námskeið eru sértækari og miðast við þarfir og vanda þeirra þátttakenda sem eru í þjónustu hverju sinni. Dæmi um slík námskeið eru t.d., meðvirknihópar, námskeið vegna ADHD, svefnnámskeið, HAM sjálfseflingarnámskeið, kvíðanámskeið, námskeið í slökun, núvitund og um næringu og heilsu.

Fræðsla var að mestu í höndum fastra starfsmanna Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar, en einnig komu aðrir sérfræðingar að starfinu, sáu um hluta fræðslu og kennslu og veittu sérfræðiráðgjöf.

Einstaklingsmiðuð ráðgjöf felst meðal annars í:

- Félagsráðgjöf
- Fjármálaráðgjöf
- Fjölskylduráðgjöf
- Iðjuþjálfun
- Markþjálfun
- Náms- og starfsráðgjöf
- Næringarráðgjöf
- Ráðgjöf um líkamsrækt
- Ráðgjöf og meðferð sjúkráþjálfara
- Sálfræðiviðtölum
- Stuðningsviðtölum hjá tengilið Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar
- Svefnráðgjöf

Starfsprófun / starfsþjálfun

Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar hefur langa reynslu af samstarfi við ótal fyrirtæki um starfsprófanir þátttakenda á vinnumarkaði og hefur það verið lokahluti endurhæfingar flestra þátttakenda. Þeir hafa þá verið misjafnlega lengi í endurhæfingu, en starfsprófunin hefst þegar þeir eru tilbúnir til þess að stíga skrefið til þess að láta reyna sig í vinnu, oftast með stigvaxandi ákefð. Í starfsprófun fara þeir á vinnustað eða inn á starfssvið sem þeir hafa valið sjálfir með eða án aðstoðar starfsfólksins, mæta þar til starfa reglulega og láta reyna á vinnugetu sína og vinnuþrek. Samhliða starfsprófun er margvíslegur stuðningur í boði bæði fyrir þátttakendur, vinnustaði og tengiliði þar og skipulagt utan um hald með reglulegri eftirfylgd. Þetta hefur gefið góða raun og gengið vel í prýðilegu samstarfi við atvinnurekendur. Starfsprófun gefur oftast góðar upplýsingar um það hvort og hve mikla vinnugetu fólk hefur og gerir það að verkum að þátttakendur fara öruggari í atvinnuleit þegar þeir hafa haft tækifæri til þess að reyna sig við raunaðstæður og vaxa með stígandi framvindu.

Árið 2020 höfðu sóttvarnaraðgerðir vegna covid 19 mikil áhrif á samstarf við fyrirtæki. Lokanir fyrirtækja og fjöldatakmarkanir gerðu það að verkum að erfiðara varð um vik fyrir fyrirtæki að taka við fólki í starfsprófanir en fyrri ár.

Samstarf

Með því að koma á eða auka samvinnu milli ólíkra kerfa er reynt að hámarka árangur þjónustunnar sem þau geta veitt. Þess vegna er mikilvægt að byggja upp samstarf við alla sem geta lagt lóð sitt á vogarskálarnar til þess að þátttakendur nái árangri í endurhæfingunni og geti gert þær breytingar á lífi sínu sem þeir stefna að. Þátttakendur í endurhæfingu hjá Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar koma víðs vegar að gott samstarf við mjög margar þjónustustofnanir og fyrirtæki á höfuðborgarsvæðinu s.s. heilsugæslustöðvar og félagsþjónustur sveitarfélaga því nauðsynlegt. Tengiliðir Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar og Fjölskylduþjónustu Hafnarfjarðar funda reglulega.

Samstarf við Virk starfsendurhæfingarsjóðs, ráðgjafa sjóðsins hjá stéttarfélögum og sérfræðinga í rýni er afar mikilvægt og hefur gengið mjög vel. Sameiginleg rýni mála þátttakenda með tilvísandi ráðgjöfum og sérfræðingum Virk er fastur liður í samstarfi við sjóðinn. Þar er farið yfir framgang endurhæfingar og næstu skref ákveðin.

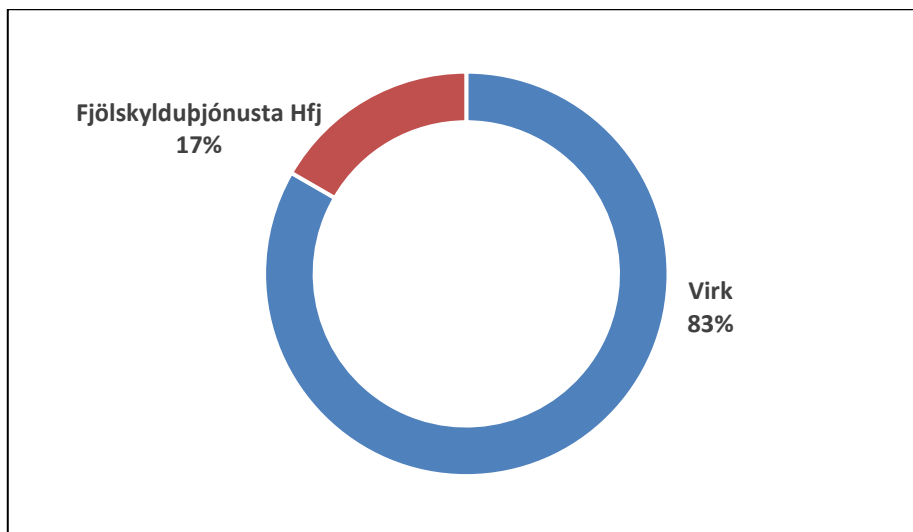
Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar er aðili að Byr, samtökum starfsendurhæfingarstöðva sem starfa á samfélagslegum grunni (non-profit). Gott samstarf er við þær starfsendurhæfingarstöðvar og forsvarsmenn þeirra funda reglulega, m.a. á tveggja daga fundi í Hveragerði árið 2020.

Prýðilegt samstarf er við Mími símenntun og nokkuð um að þátttakendur stundi nám þar sem hluta sinnar endurhæfingar. Þá hefur einnig góð samvinna við námsráðgjafa Mímis.

Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar hefur um nokkurra ára skeið boðið upp á Tónsmiðju í samvinnu við Sigrúnu Sævarsdóttur Griffith og fyrirtæki hennar Metamorphonics. Það samstarf hefur verið mjög áhugavert og eflandi fyrir þátttakendur. Fyrirhugað var að fara af stað með stórt verkefni í samvinnu við fleiri starfsendurhæfingarstöðvar, Sinfóníuhljómsveit Íslands og Listaháskóla Íslands á árinu 2020, en sökum heimsfaraldurs covid frestaðist það til 2021. Verkefnið verður fjármagnað með styrkjum og fékk Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar meðal annars styrk frá Samfélagassjóði Íslandsbanka vegna verkefnisins upp á eina milljón króna.

Starfsemi ársins

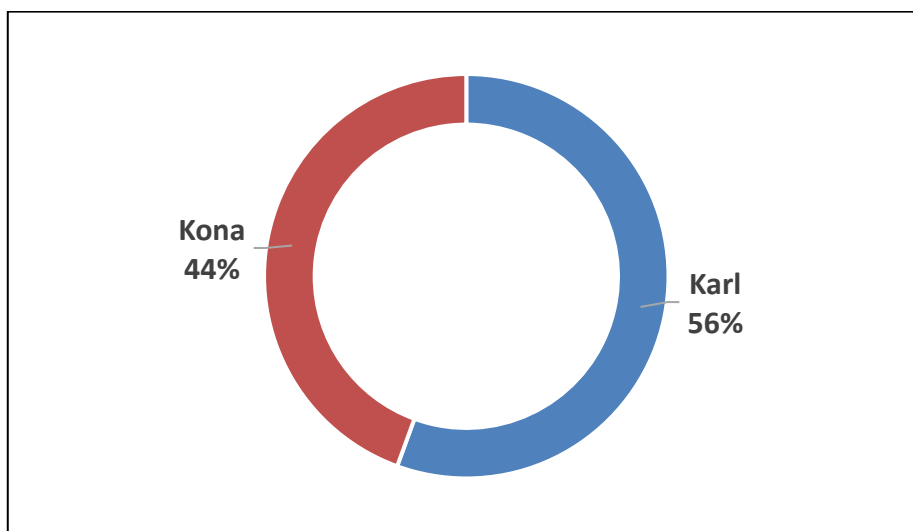
Þátttaka/ tilvísanir

Mynd 1. Tilvísendingur 2020

72 einstaklingum var vísað í þjónustu Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar á árinu 2020, en 10 þeirra hófu ekki þátttöku. Frá Virki starfsendurhæfingarsjóði komu 57, hinir komu frá Fjölskylduþjónustu Hafnarfjarðar. Auk þess héldu 36 þátttakendur áfram í þjónustu frá fyrra ári þannig að 108 manns voru í þjónustu Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar einhvern hluta ársins 2020.

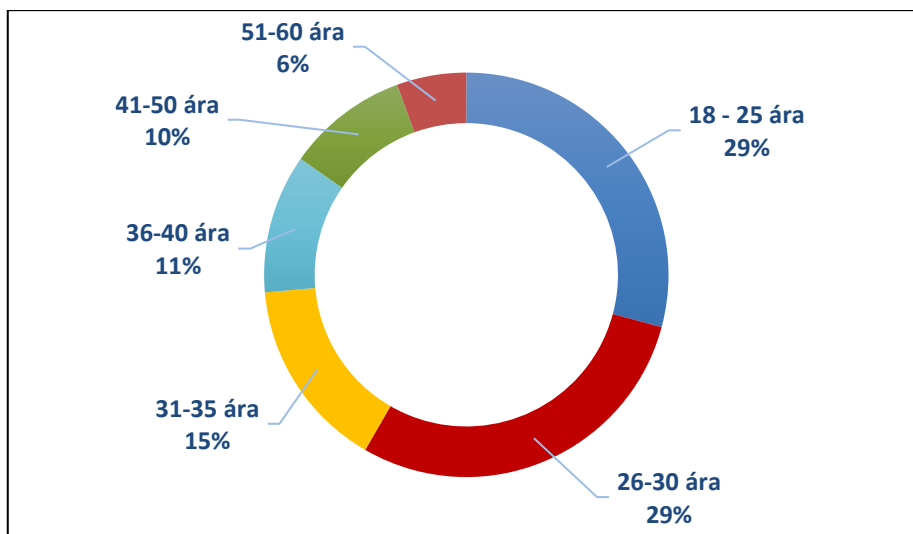
Kynjahlutfall

Mynd 2, Kynjaskipting þátttakenda

Í fyrsta sinn frá upphafi voru karlar í meirihluta þeirra sem vísað var í endurhæfingu hjá Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar, konur voru 44% og karlar 56%.

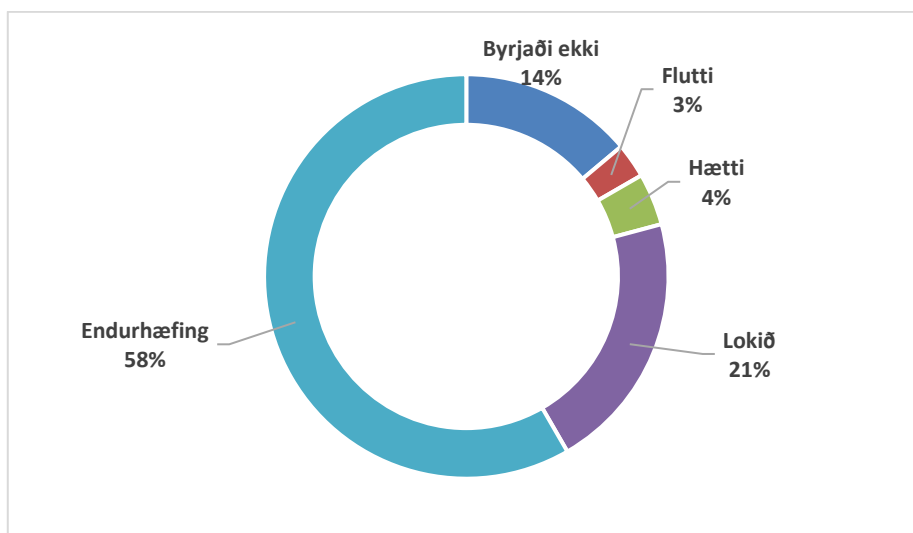
Aldur

Mynd 3. Aldur þátttakenda

Hlutfall yngsta aldurshópsins, 18-25 ára, sem vísað var í þjónustu árið 2020 var 29% sem er talsvert lægra en árið 2019 er það var 41%. Þess ber að geta að úrræðið Hvati sem sérstaklega er ætlað yngsta aldurshópnum var ekki í gangi á árinu og má þar kenna heimsfaraldri um. Hlutfall 31-35 ára fór úr 1% í 15%, en hlutfall annarra aldurshópa var nær óbreytt frá fyrra ári.

Staða nýrra þátttakenda í árslok

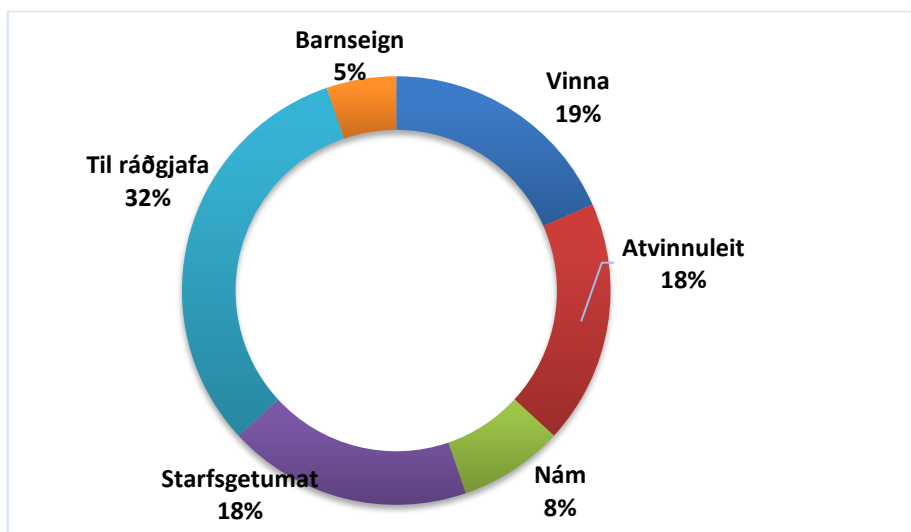

Mynd 4. Þátttakendur sem hófu þátttöku 2020, staða í árslok

Þátttakendur geta hætt í endurhæfingu hvenær sem er t.d. ef þeir fá vinnu og treysta sér til þess að fara á vinnumarkað eða í nám. Í sumum tilfellum hafa þeir þá fengið eftirfylgd og stuðning fyrstu skrefin á vinnumarkaði eða námi.

Í árslok 2020 voru 42 manns af 72 sem vísað hafði verið í þjónustu á árinu 2020, enn í þjónustu Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar, 15 þeirra höfðu lokið þjónustu, 3 hættu, 2 flutti milli landshluta og eins og áður hefur komið fram hófu 10 þeirra sem vísað var, ekki þátttöku.

Árangur allra sem luku þjónustu

Mynd 5. Staða þátttakenda sem luku þátttöku 2020

38 manns luku endurhæfingu 2020 og 2 fluttu milli landshluta. Af þeim sem luku endurhæfingu fóru 45% beint í nám, starf eða atvinnuleit, 18% fóru í starfsgetumat hjá Virk og 32% fóru aftur til tilvísandi ráðgjafa Virk. Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar hefur takmarkaðar upplýsingar um hvað við tók hjá síðast nefnda hópnum. Þar er um að ræða þrjá hópa: 1) þátttakendur sem ekki stóðust þær kröfur sem gerðar eru um ástundun og virkni t.d. vegna veikinda (þar á meðal fíknisjúkdóms), 2) þjónusta Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar hentar viðkomandi ekki og 3) þátttakendur sem fara í starfsgetumat hjá Virk vegna þess að vinnugeta reynist takmörkuð eða ekki liggur fyrir hversu mikil hún er.

Hlutfallslega færri fóru í nám eða vinnu að lokinni endurhæfingu en að meðaltali síðustu árin og fleiri fóru aftur til Virk (starfsgetumat eða til ráðgjafa). Líklegt verður að teljast að þar hafi áhrif heimsfaraldurinn og takmörkuð tækifæri til þess að láta reyna á vinnugetu með starfsprófun og mikið atvinnuleysi á árinu af hans völdum.

Straumar og stefnur

Vorið 2020 kom út skýrsla starfshóps sem heilbrigðisráðherra skipaði í ágúst 2019 til þess að undirbúa stefnu í endurhæfingu, þar á meðal starfsendurhæfingu. Meðal þess sem þar er lagt til er að heilsugæslunni verði ætlað mun stærra hlutverk í endurhæfingu en nú er. Ári fyrr kom út önnur skýrsla sem var afrakstur vinnu faghóps sem starfaði á vegum félagsmálaráðherra og fjallaði um mótun og innleiðingu starfsgetumats. Í henni var lagt til að komið verði á nýju kerfi starfsendurhæfingar og mats á starfsgetu sem fælist meðal annars í virku samstarfi heilsugæslu, félagsþjónustu sveitarfélaga, Vinnumálastofnunar, VIRK starfsendurhæfingarsjóðs og Tryggingarstofnunar til þess að tryggja rétt allra þeirra sem þurfa starfsendurhæfingu, óháð því innan hvaða þjónustukerfis hún er veitt. Áhugavert verður að fylgjast með því hvort framhald

verður á vinnu innan ráðuneyta varðandi þessi mál. Það gæti haft mikil áhrif á sviði starfsendurhæfingar ef tillögur þessara tveggja starfshópa komast í framkvæmd, bæði varðandi skipulag þjónustu og aðgengi að henni.

Samantekt / lokaorð

Heimsfaraldur og viðbrögð við honum er það sem mestan svip setti á starfsemi ársins 2020. Það hafði víðtæk áhrif á framkvæmd þjónstu, framboð og innihald þjónustunnar. Áhrifanna gætti meðal annars í því að erfiðara var fyrir þátttakendur að ná takti í endurhæfingu þegar ekki var mögulegt að mæta á staðinn dögum og vikum saman og erfitt var komast í starfsprófun á vinnumarkaði til þess að láta reyna á og þjálfra upp vinnugetu sína í endurhæfingunni. Mikið atvinnuleysi gerði einnig að verkum að erfiðara var fá vinnu að lokinni starfsendurhæfingu.

Breytt vinnubrögð með meiri notkun tækninnar við fræðslu, fundi og önnur samskipti eru að öllum líkindum komin til þess að vera að einhverju leyti. Það gefur nýja vídd í starfið og gæti orðið uppspretta nýrrar nálgunar í þjónustu sem hentar ákveðnum hópum sem á starfsendurhæfingu þurfa að halda, en eiga óhægt um vik að sækja þjónustu utan heimilis. Þá býður notkun fjarfunda og fjarkennslu einnig upp á aukna samvinnu óháð staðsetningu. Því má taka undir málsháttinn „fátt er svo með öllu illt að ei boði gott“.